

Vergaderjaar 1991–1992

22 313

Voorstel van wet van het lid Achttienribbe-Buijs c.s. tot wijziging van de Wet op de Registeraccountants en de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten (wijziging in verband met de invoering van de Achtste Richtlijn van de Raad van de Europese gemeenschappen in zake het vennootschapsrecht)

Nr. 20 Herdruk²

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 8 september 1992

De vaste Commissie voor economische zaken¹ heeft na ontvangst van de nota naar aanleiding van het eindverslag en de daarbij horende nota's van wijziging van 3 juli 1992 en 18 augustus 1992 de initiatiefnemers nog vragen ter beantwoording voorgelegd.

Deze vragen zijn door de initiatiefnemers beantwoord bij brief van 15 september 1992.

Van deze gedachtenwisseling brengt de Commissie het volgende verslag uit.

De voorzitter van de commissie,
Vos

De griffier van dit verslag,
Pe

¹ Samenstelling:

Leden: Van Dis (SGP), Spieker (PvdA), Lansink (CDA), Gerritse (CDA), Van Erp (VVD), Van der Linden (CDA), Van Iersel (CDA), ondervoorzitter, Blaauw (VVD), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Tommel (D66), Vos (PvdA) voorzitter, G.H. Terpstra (CDA), Van Gelder (PvdA), Boers-Wijnberg (CDA), Van Rijn-Vellekoop (PvdA), Feenstra (PvdA), Ter Veer (D66), Lonink (PvdA), G. de Jong (CDA), Witteveen-Hevinga (PvdA), Rosenmöller (Groen Links), Kersten (PvdA), Ramlal (CDA).

Plv. leden: E. van Middelkoop (GPV), Huys (PvdA), Van Vlijmen (CDA), Mateman (CDA), Van Rey (VVD), Van der Hoeven (CDA), Wolters (CDA), Te Veldhuis (VVD), De Korte (VVD), Huibers (CDA), Schimmel (D66), Vermeend (PvdA), Van Houwelingen (CDA), Verspaget (PvdA), Reitsma (CDA), Akkerman (PvdA), J.H. van den Berg (PvdA), Ybema (D66), Leerling (RPF), Doelman-Pel (CDA), Van Traa (PvdA) en Willems (Groen Links).

² I.v.m. eerder niet afdrukken van de antwoorden.

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie konden instemmen met de algemene lijn van de in het wetsvoorstel aangebrachte wijzigingen. Deze leden wensten echter nog enige punten aan de orde te stellen.

De leden van de PvdA-fractie waren verheugd over de wijze waarop door de initiatiefnemers nota is genomen van de door deze leden gemaakte op- en aanmerkingen; een gedeelte hiervan is gehonoreerd. De vrij omvangrijke nota van wijziging vormde voor deze leden aanleiding nadere vragen te stellen.

Het onderhavige wetsvoorstel heeft in vergelijking met het oorspronkelijke voorstel een forse wijziging ondergaan. De leden van de PvdA-fractie waren zeer verheugd dat de initiatiefnemers ten aanzien van de bevoegdheidsafbakening een standpunt ingenomen hebben overeenkomstig de opvattingen van deze leden. De initiatiefnemers voeren als beweegredenen hiervoor aan de uitvoering van de 8e EEG-richtlijn onder handhaving van de bestaande wettelijk geregelde beroepen van AA en RA de kern van het wetsvoorstel vormt. De leden van de PvdA-fractie deelden deze mening. Deze leden betreurden het dat het vrij breed gesteunde voorstel van één PBO met twee kamers niet gehonoreerd kon worden. Deze leden bleven van mening dat een dergelijke constructie zeer goede garanties biedt voor enerzijds de eigenheid van beide beroepsgroepen en anderzijds voor verdergaande stroomlijning. Het voornemen om te bezien of een dergelijke constructie over zes jaar mogelijk is, wijst er overigens op dat ook de initiatiefnemers er niet afwijzend tegenover staan. Het gaat in feite uitsluitend om de haalbaarheid. Welke ideeën leven er bij de initiatiefnemers om de haalbaarheid te vergroten, zo wilden de leden van de PvdA-fractie weten.

2. Opleidingseisen

De examencommissie is nu samengesteld uit leden van het NIVRA en leden van de NOvAA. Is het niet wenselijk om mede in verband met door andere instellingen gegeven, bijvoorbeeld het NGO, universiteiten enzovoorts, het examenbureau een meer pluriforme samenstelling te geven, zo vroegen de leden van de CDA-fractie.

De leden van de PvdA-fractie vroegen waarom het instellen van één examenbureau in strijd zou zijn met de geest van het wetsvoorstel. Volgens deze leden hoeft dit de, ook door hen gewenste pluriformiteit in het opleidingstraject niet aan te tasten; het wettelijk geregelde examenbureau regelt alleen de inrichting van het examen. Deze leden waren verbaasd over het feit dat hiertegen door de initiatiefnemers het convenant als argument is aangevoerd, terwijl hetzelfde argument terzijde is geschoven met betrekking tot het marktordeningsprincipe, hetgeen in de ogen van de leden van de PvdA-fractie veel belangrijker is.

3. Overgangsmaatregel

De leden van de CDA-fractie stelden de volgende vragen. Is het juist dat Commissaris Bangemann ingestemd heeft met de voorgestelde regeling AA-accountants, zo wilden de leden van de CDA-fractie weten. Voorts merkten zij op dat ingevolge de huidige overgangsregelingen er twee registers voor de NOvAA-leden komen. In het register ter voortzetting van het huidige register – met name van belang voor de niet-controlebevoegde NOvAA-leden – zullen geen mutaties, verhuizingen, beëindigingen van het lidmaatschap door overlijden, schorsingen meer worden opgenomen. Dit kwam deze leden bezwaarlijk voor en zij

vroegen of het systeem zoals weergegeven onder nr. 4 van dit wetsvoorstel – algemeen register met specifieke aanduiding van controlebevoegdheid – niet duidelijker en meer positiebepalend is voor de groep, die door welke oorzaak dan ook niet controlegerechtigd kan worden. Deze leden zouden dan ook gaarne een nadere uiteenzetting ontvangen omtrent de eventuele juridische bezwaren tegen «de oude» vorm. Vervolgens vroegen de leden van de CDA-fractie aandacht voor de stelling van de hoogleraren Van der Poel en Schilder R.A. dat met betrekking tot wet- en regelgeving (...) de accountant de taak heeft na te gaan in hoeverre deze recht doet aan de wenselijke informatiever-schaffing van zijn cliënten. Als onpartijdige beoordelaar heeft hij de plicht om het «getrouwe beeld» te toetsen aan de feitelijke omstandig-heden en behoeften. Dat een jaarrekening in overeenstemming is met wettelijke bepalingen, is een garantie voor deze getrouwheid. (vide het slot van de artikelenreeks «Normen voor accountants», blz. 657 van De accountant). Deze leden wezen er op dat elders de regelgeving betrek-kelijk wordt genoemd (blz. 583 van De accountant). Hieruit valt af te leiden dat de accountant, volgens de genoemde in de accountantswereld gezaghebbende schrijvers, als het ware een zelfstandig recht heeft tot toetsing van de regelgeving; de leden van de CDA-fractie achtten dit onjuist en onwenselijk. Deze leden vroegen in dit verband of het niet wenselijk is dat de accountant bij zijn verzoek tot inschrijving in het register een verklaring aflegt dat bij de uitoefening van zijn beroep, de wet zijn richtsnoer is; zulks om duidelijk tot uitdrukking te brengen, dat de accountant gebonden is aan de hier te lande geldende regelgeving (bij voorbeeld op het punt van het jaarrekeningsrecht). Wat is het standpunt van de accountantsorganisatie ter zake van de hierboven geciteerde opvatting en van het voorstel voor het afleggen van een verklaring, zo vroegen deze leden. Krachtens de overgangsregeling (artikel IV, onderdeel B (artikel 2 sub b)) heeft de SROOA nog zes jaar het recht om accountants op te leiden zonder dat de eisen worden getoetst door een examenbureau. Is een dergelijke lange duur wel wenselijk? Kunnen de thans ingeschreven cursisten niet binnen drie jaar afgestudeerd zijn, zo vroegen deze leden.

4. Beroepsorganisaties

De leden van de PvdA-fractie waren verheugd dat de initiatiefnemers de uniforme gedrags- en beroepsregels voor AA's en RA's met betrekking tot de uitoefening van de wettelijke controle onderschreven. De constructie die gekozen is voor de uitvoering draagt echter duidelijk de sporen van een compromis. Deze leden waren het eens met de suggestie van de initiatiefnemers om internationaal erkende gedrags- en beroepsregels als uitgangspunt te nemen. Deze leden vroegen wat er gebeurt als de gezamenlijke commissie er niet uitkomt en de noodzake-lijke gedrags- en beroepsregels niet tot stand komen, ook niet die welke ter uitvoering van de 8ste richtlijn nodig zijn. Deze leden wilden eveneens weten hoe wordt omgegaan met de zogenoemde meningsui-tingen. Deze behoeven niet uniform te zijn en bevatten standpunten van het bestuur over de beroepsuitoefening. Het zou kunnen dat bij het ontbreken van gemeenschappelijke regels een en ander door de organi-saties afzonderlijk wordt geregeld. Een voorbeeld daarvan is de verant-wordelijkheid van accountants bij melding van fraude. Het NIVRA kent hierover een meningsuiting, het NOvAA, zover wij weten niet. Overigens heeft de minister van Justitie tijdens het laatste ISMO-debat in juni 1992 medegedeeld dat wetgeving inzake fraudemelding door de accountants onvermijdelijk lijkt. De leden van de PvdA-fractie wilden weten of dit tot nieuwe wijzigingen in de accountantswet zal leiden.

Ten slotte vroegen de leden van de PvdA-fractie op grond van welke criteria de beroepservaring van de AA op andere gronden dan inschrijving bij het NOvAA getoetst wordt.

Antwoorden

Met tevredenheid constateren wij dat de leden van de CDA-fractie konden instemmen met de algemene lijn van de in het voorstel aangebrachte wijzigingen.

Wat betreft het overgangsregime kunnen wij de leden van de CDA-fractie mededelen dat de heer Bangemann de Minister van Economische Zaken bij brief van 18-8-1992 heeft aangegeven dat nu het vakkenpakket van het overgangsexamen in het initiatiefwetsvoorstel is uitgebreid met de vakken Administratieve Organisatie en Externe Verslaggeving en de uurbelasting is verhoogd, er bij hem geen grond meer bestaat te twifelen aan de conformiteit van deze overgangsregeling met de 8e EEG-richtlijn. De brief van de heer Bangemann is door de Minister van Economische Zaken, mede namens de eerste ondertekenaar van het initiatief-wetsvoorstel mevrouw Achttienribbe-Buijs, ter informatie aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden bij brief van 28-8-1992.

De leden van de CDA-fractie hadden nog enige vragen over het register (de registers) voor de Accountants-Administratieconsulenten. Er is een register voor tot de wettelijke controle bevoegde AA's. De 8e EEG-richtlijn verplicht de Lid-Staten er zorg voor te dragen dat de namen en adressen van alle natuurlijke personen die tot de wettelijke controle zijn toegelaten, ter inzage liggen voor het publiek (artikel 28, eerste lid van de 8e EEG-richtlijn). Wij zijn van mening dat het voor het publiek dat namen en adressen zou willen raadplegen van AA's met wettelijke controlebevoegdheid tot verwarring zou kunnen leiden (en daarom ook niet in harmonie met de doelstelling van deze bepaling in de 8e EEG-richtlijn), als in het betreffende register tevens namen en adressen zouden voorkomen van personen met AA-titel die niet tot de wettelijke controle zijn toegelaten. Ten aanzien van een «register» voor AA's die niet tot de wettelijke controle zijn toegelaten is er geen wettelijke regeling. De verzameling van inschrijvingen van «oude» AA's moet ingevolge artikel IV, artikel 5a, van dit wetsvoorstel nog zeventig jaar bewaard worden door de NOvAA. Voorts beschikt de NOvAA over een ledenlijst van degenen die op grond van artikel IV, artikel 5b, van dit wetsvoorstel lid zijn van de NOvAA. Wij veronderstellen en hebben er ook alle vertrouwen in dat de NOvAA de ledenlijst «up to date» zal houden.

Omtrent de geciteerde stelling van de geachte hoogleraren Van der Poel en Schilder merken wij op dat wij deze niet zo lezen alsof de accountant niet gebonden zou zijn aan de wet- en regelgeving als het gaat om de «wenselijke informatieverschaffing» door de cliënt. Met de stelling is naar onze mening zeker niet bedoeld alsof een accountant zich niets van de wet behoeft aan te trekken als een cliënt bepaalde informatie niet zou willen verschaffen hoewel de wet die eist. Als algemeen uitgangspunt in het jaarrekeningenrecht geldt dat de jaarrekening een getrouw beeld dient te verschaffen (artikel 362, eerste lid, Burgerlijk Wetboek). Indien het voor het inzicht in de financiële gegevens nodig is verder te gaan dan de wet eist, dan moeten aanvullende gegevens worden verschaft. Indien het voor het inzicht noodzakelijk is af te wijken van de wettelijke voorschriften, dan is dat voor zover nodig geoorloofd; voorwaarde daarbij is echter dat de redenen van deze afwijking uiteen-

gezet worden en voor zover nodig onder opgaaf van de invloed van de afwijking op vermogen en resultaat (artikel 362, vierde lid, boek 2, Burgerlijk Wetboek). Daarop zullen de auteurs van de artikelenreeks hebben gedoeld. Eedsaflegging lijkt daarom niet nodig, waarbij de vraag overigens rijst ten overstaan van wie? Accountants zijn er naar onze mening zeer van doordrongen dat zij zich aan de wet en de overige regelgeving hebben te houden. We gaan ervan uit dat de accountantsorganisaties dit standpunt zullen delen.

De leden van de CDA-fractie gaven aan dat de stichting SROOA krachtens de overgangsregeling art. 2 sub b nog zes jaar het recht heeft om accountants op te leiden zonder dat de eisen worden getoetst door een examenbureau. Deze leden vroegen of zo'n lange duur wel is gewenst. Tevens vroegen zij of de thans ingeschreven cursisten niet binnen drie jaar kunnen zijn afgestudeerd. Naar onze mening is er geen grond om de AA's die ervoor kiezen om het overgangsexamen bij de SROOA af te leggen, hiertoe een kortere tijd de gelegenheid te geven dan de termijn van zes jaar. Het is overigens niet zo dat alleen AA's die reeds begonnen zijn aan het overgangsexamen bij de SROOA hun studie bij de SROOA kunnen voortzetten. Op gelijke wijze als ter zake van de aanmelding voor het overgangsexamen, zoals beschreven in artikel IV, artikel 6, zevende lid, van het wetsvoorstel, geldt als uiterste datum voor AA's die bij de SROOA willen deelnemen aan het overgangsexamen voor AA's, de datum van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel. AA's kunnen bij de SROOA kiezen uit programma's met verschillende studietempo's. Niet iedereen die zich heeft ingeschreven bij de SROOA is reeds begonnen met het overgangsexamen. Om deze redenen is niet te verwachten dat alle AA's die op dit ogenblik staan ingeschreven bij de SROOA binnen drie jaar zullen zijn afgestudeerd.

De leden van de CDA-fractie merkten op dat de leden van de examencommissie nu zijn samengesteld uit leden van NIVRA resp. NOvAA. Deze leden vroegen of het niet gewenst is, mede in verband met opleidingen door anderen bij voorbeeld leden van het Nederlands Genootschap voor Opleiders voor comptabele en economische examens NGO, universiteiten enz. dat het examenbureau een meer pluriforme samenstelling krijgt. Wij achten het op dit moment niet raadzaam wijziging aan te brengen in de samenstelling van de beide examenbureaus, zoals door ons voorgesteld. Binnen de beroepsgroepen wordt gebruik gemaakt van de deskundigheid van onderwijsgevers die tevens RA of AA zijn. Hiervan kan ook op een verstandige wijze gebruik gemaakt worden bij de benoeming van de leden van de beide examenbureaus. Bij de evaluatie over zes jaar kan bezien worden of het aanbevelenswaardig is daarnaast de mogelijkheid te creëren om ook niet-beroepsgeenoten te benoemen in de examenbureaus.

Wij stellen met voldoening vast dat de leden van de PvdA-fractie verheugd waren over de wijze waarop door de initiatiefnemers nota is genomen van de op- en aanmerkingen die door deze leden gemaakt zijn.

Het was de leden van de PvdA-fractie niet duidelijk waarom het uitgangspunt van het wetsvoorstel in strijd zou zijn met het instellen van één examenbureau. Uitgangspunt voor ons wetsvoorstel is, zoals de leden van de PvdA-fractie terecht opmerkten, de uitvoering van de 8e EEG-richtlijn onder handhaving van de bestaande wettelijk geregelde beroepen van AA en RA. Bij dit uitgangspunt is een keuze voor één gemeenschappelijk examenbureau voor twee beroepen niet onmogelijk. Echter de voor de hand liggende keuze is, nu sprake blijft van twee afzonderlijke beroepen, de keus voor twee aparte examenbureaus.

Belangrijker dan dit aspect is dat de keuze voor één gemeenschappelijk examenbureau naar onze mening voor de beroepsgroepen van AA's en RA's op dit moment «een brug te ver is». Elke beroepsgroep wil zijn eigen zelfstandigheid behouden, zonder inmenging van de andere beroepsgroep. Naar onze mening is de tijd daarom nog niet rijp voor één gemeenschappelijk examenbureau van AA's en RA's. Dat wil niet zeggen dat wij een goede samenwerking in de toekomst tussen de beide examenbureaus niet erg belangrijk achten. De beroepsgroepen moeten echter eerste de kans krijgen om naar elkaar toe te groeien. Wij verwachten dat een dergelijk proces gestalte zal kunnen gaan krijgen na de totstandkoming van de aanpassingswetgeving aan de 8e EEG-richtlijn. Indien dit wetsvoorstel kracht van wet verkrijgt, is het ons inziens een goede zaak dat bij de evaluatie zes jaar daarna bezien wordt of de tijd dan rijp is voor een dergelijk gemeenschappelijk examenbureau.

De leden van de PvdA-fractie betreunden het dat het voorstel van een PBO met twee Kamers niet gehonoreerd kon worden. Zij merkten terecht op dat wij tegenover een dergelijke constructie op zichzelf genomen niet afwijzend staan. Genoemde leden wilden tevens weten welke ideeën bij de initiatiefnemers leven om de haalbaarheid te vergroten. Wij achten een wettelijk afgedwongen gemeenschappelijk openbaar lichaam voor AA's en RA's op dit moment geen goede zaak om dezelfde redenen als hiervoor zijn gegeven bij ons standpunt over de eventuele wenselijkheid van één gemeenschappelijk examenbureau. Bij deze overtuiging blijven wij, ook al is bij het door de leden van de PvdA-fractie voorgestelde openbare lichaam sprake van een gescheiden AA-, resp. RA-Kamer. De beroepsbeoefenaren van AA's en RA's moeten in vrijheid de gelegenheid en ruimte krijgen om naar elkaar toe te groeien. Naar onze mening biedt de gemaakte keuze de beste garantie voor succes. Beide beroepsgroepen hebben te kennen gegeven dat zij ervan overtuigd zijn dat zij na de uitvoering van de 8e EEG-richtlijn in volledige vrijheid tot vele productieve vormen van samenwerking zullen kunnen komen.

Wij waarderen de instemming van de leden van de PvdA-fractie met onze suggestie om internationaal erkende gedrags- en beroepsregels als uitgangspunt te zien voor de uniforme gedrags- en beroepsregels voor AA's en RA's met betrekking tot de uitoefening van de wettelijke controle. Deze leden vroegen wat er gebeurt als de gezamenlijke commissie er niet uitkomt en de noodzakelijke gedrags- en beroepsregels niet tot stand komen, ook niet die welke ter uitvoering van de 8e EEG-richtlijn nodig zijn. Wij verwachten niet dat een dergelijke situatie zich zal voordoen. Het zou namelijk het aanzien van beide beroepsorganisaties schaden. Indien onverhoopt een dergelijke situatie zich zou voordoen, geldt het volgende. Als de genoemde commissie in de situatie dat deze regels voor de eerste keer moeten worden vastgesteld er niet in slaagt overeenstemming te bereiken over een ontwerp voor uniforme gedrags- en beroepsregels voor AA's en RA's tot de uitoefening van de wettelijke controle, heeft dit als consequentie dat noch NIVRA noch NOvAA binnen de verlangde termijn van achttien maanden na de datum van inwerkingtreding van de wet een verordening kunnen vaststellen die voldoet aan de wettelijke eisen. In dat geval zal de Minister van Economische Zaken in overeenstemming met de Minister van Justitie die regels vaststellen (zie artikel II, onderdeel F en artikel IV, artikel 13, van het wetsvoorstel). Deze voorschriften gelden tot het moment dat de beide ledenvergaderingen van NOvAA, respectievelijk NIVRA wel uniforme gedrags- en beroepsregels hebben uitgevaardigd voor de uitoefening van de wettelijke controle door AA's en door RA's. Hiermee is verzekerd dat de regels die ter uitvoering van de 8e EEG-richtlijn nodig zijn, tot stand komen. Wij verwachten echter niet dat het zover zal

komen. Wij vertrouwen erop dat de organisaties zullen zorgdragen voor goede regelgeving ter zake, niet alleen voor de eerste keer dat de gedrags- en beroepsregels vastgesteld moeten worden maar ook bij latere verordeningen dienaangaande. Lukt dat niet, dan zal slechts wetgeving in formele zin uitkomst kunnen bieden.

De leden van de PvdA-fractie wilden eveneens weten hoe wordt omgegaan met meningsuitingen. Zij wezen daarbij met name op de meningsuiting van het NIVRA inzake de verantwoordelijkheid van accountants bij constatering van fraude. Meningsuitingen hebben niet de formele status van de algemeen verbindende gedrags- en beroepsregels. Zij kunnen wel voor de betrokken beroepsbeoefenaren een steun zijn bij de beroepsuitoefening. Wij weten niet of het NIVRA behoefte heeft om de praktijk van meningsuitingen te continueren. Eveneens is bij ons onbekend of de NOvAA meningsuitingen tot stand wil brengen. Is dit bij een van de organisaties of bij beiden het geval, dan staat ons het volgende voor ogen. Meningsuitingen zouden zich moeten beperken tot het geven van toelichting op de bestaande regels, op vaktechnische kwesties en op ontwikkelingen op accountantsterrein. Wij pleiten echter wel voor terughoudendheid bij het gebruik ervan. Zeker ten aanzien van de voor beide beroepsgroepen uniforme gedrags- en beroepsregels moeten er geen inhoudelijk verschillende meningsuitingen komen. Voor zover behoefte bestaat aan het stellen van regels van algemene aard is het instrument van de gedrags- en beroepsregels naar onze mening de aangewezen weg. Ten slotte ligt het voor de hand dat de tuchtrechter zijn oordeel baseert op de wet en de betreffende gedrags- en beroepsregels van AA's en RA's. Over het aspect van de fraude merken wij het volgende op. Wij beschouwen fraudebestrijding als een belangrijke zaak, waaraan accountants, gelet op hun functie, hun steentje kunnen bijdragen. Die bijdrage kan zeker tot uitdrukking komen in de gemeenschappelijke gedrags- en beroepsregels. De concept-gedragsregel die door het NIVRA over de verantwoordelijkheid van de accountants bij de ontdekking van fraude is voorbereid, tezamen met de afspraken die daarover waren gemaakt met het NIVRA – een en ander is weergegeven in de ISMO-voortgangsrapportage, Kamerstukken II 1991/92, 17 050, nr. 149, blz. 12 en 13 – kunnen naar ons oordeel als gemeenschappelijke gedragsregel goede diensten bewijzen aan de bestrijding van fraude.

Ten slotte vroegen de leden van de PvdA-fractie zich af op grond van welke criteria de beroepservaring van de AA op andere gronden dan inschrijving bij de NOvAA getoetst wordt. Het algemene criterium voor AA's aan de hand waarvan bepaald wordt in welke groep van de overgangsregeling zij geplaatst worden is de datum van inschrijving als AA. Daarnaast bestaat de volgende aanvullende mogelijkheid. Als een persoon kan aantonen dat hij, voordat hij ingeschreven werd als AA, feitelijk en zelfstandig de voor het AA-beroep representatieve werkzaamheden heeft verricht in een zodanige omvang en op een zodanig niveau dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat hij toen reeds over dezelfde deskundigheden beschikte als reeds ingeschreven AA's, terwijl hij toen ook overigens voldeed aan de toenmalige vereisten voor inschrijving in het AA-register, dan telt de periode waarover hij dit kan aantonen mee voor de plaatsing in de groep. Het aantal jaren inschrijving bij de huidige NOvAA is noch van betekenis voor het algemene criterium, noch voor de bovenaangegeven aanvullende mogelijkheid.